Voorstel voor een besluit van de Raad tot wijziging van Besluit 77/271/Euratom houdende toepassing van Besluit 77/270/Euratom waarbij de Commissie wordt gemachtigd tot het aangaan van Euratom-leningen teneinde een bijdrage te leveren tot de financiering van kerncentrales

(2003/C 45 E/23)

COM(2002) 457 def.

(Door de Commissie ingediend op 6 november 2002)

TOELICHTING

1. **Rechtsgrond van Euratom-leningen**

Het Euratom-leningsinstrument werd ingesteld bij Besluit 77/270/Euratom van de Raad van 29 maart 1977 waarbij de Commissie wordt gemachtigd tot het aangaan van Euratom-leningen teneinde een bijdrage te leveren tot de financiering van kerncentrales (het machtigingsbesluit).

Bij Besluit 77/271/Euratom van de Raad van 29 maart 1977 houdende toepassing van Besluit 77/270/Euratom van de Raad werd het maximumbedrag voor op te nemen leningen aanvankelijk als volgt vastgesteld:

> „*Enig artikel*
>
> De in artikel 1 van Besluit 77/270/Euratom bedoelde leningen kunnen worden aangegaan voor een totaalbedrag van 500 miljoen Europese rekeneenheden. De Europese rekeneenheid is die welke wordt gedefinieerd in Besluit 75/250/EEG.
>
> Wanneer het bedrag der verrichte transacties 300 miljoen Europese rekeneenheden bereikt, doet de Commissie hiervan mededeling aan de Raad, die zich zo spoedig mogelijk met eenparigheid van stemmen uitspreekt over de vaststelling van een nieuw bedrag."

Het maximumbedrag werd bij een aantal wijzigingen van Besluit 77/271/Euratom van de Raad verhoogd, de laatste keer (Besluit 90/212/Euratom van de Raad van 23 april 1990) met 1 miljard ecu tot 4 miljard ecu (waarbij de Commissie mededeling doet aan de Raad wanneer 3,8 miljard ecu is bereikt).

De werkingssfeer van het Euratom-leningsinstrument werd uitgebreid bij Besluit 94/179/Euratom van de Raad van 21 maart 1994 tot wijziging van Besluit 77/270/Euratom teneinde de Commissie te machtigen tot het aangaan van Euratom-leningen om aldus een bijdrage te leveren aan de financiering van de verbetering van de efficiëntie en de veiligheid van kerncentrales in bepaalde derde landen (het uitbreidingsbesluit).

De Commissie werd in artikel 1 met name

> „[. . .] gemachtigd [binnen dezelfde grenzen] dergelijke leningen aan te gaan waarvan het product, door middel van het verstrekken van leningen, wordt gebruikt voor de financiering van projecten die erop gericht zijn de veiligheid en doelmatigheid van de kerncentrales in de derde landen die in de bijlage worden opgesomd, te verbeteren. Om voor financiering in aanmerking te komen, moeten de projecten:
>
> — hetzij betrekking hebben op kerncentrales of splijtstofcyclusinstallaties die in werking of nog in aanbouw zijn, hetzij gericht zijn op de ontmanteling van installaties waarvan de aanpassing technisch of economisch niet meer haalbaar is;
>
> — op nationaal niveau volledig zijn goedgekeurd, met name door de op veiligheidsgebied verantwoordelijke instantie;
>
> — door de Commissie vanuit technisch en economisch oogpunt zijn goedgekeurd.
>
> De Commissie neemt slechts leningen op binnen de grenzen van de bij haar ingediende leningsaanvragen.

De transacties tot het aangaan van leningen en de overeenkomstige transacties tot het verstrekken van leningen luiden in dezelfde valuta, waarbij voor de aflossing van de hoofdsom dezelfde voorwaarden gelden als voor de betaling van de rente. De door de Gemeenschap gemaakte kosten bij het afsluiten en de uitvoering van de transacties komen voor rekening van de begunstigde ondernemingen."

De lijst van in aanmerking komende derde landen in de bijlage bij het bovengenoemde besluit luidt als volgt: Republiek Bulgarije, Republiek Hongarije, Republiek Litouwen, Roemenië, Republiek Slovenië, Tsjechische Republiek, Slowaakse Republiek, Russische Federatie, Republiek Armenië, Oekraïne.

2. **Consolidering van de besluiten**

De Commissie stelt de Raad in een afzonderlijk document voor het machtigingsbesluit en het uitbreidingsbesluit te consolideren om er met name voor te zorgen dat:

— de huidige en nieuwe lidstaten na de toetreding gelijk worden behandeld;

— veiligheid en doelmatigheid belangrijke criteria voor de selectie van projecten blijven;

— ontmantelingsprojecten binnen de Gemeenschap onder bepaalde voorwaarden expliciet in aanmerking komen.

3. **Maximumbedrag voor aangegane en verstrekte leningen**

Het maximumbedrag voor aangegane leningen bedraagt momenteel 4 miljard euro. Daarvan is 2,876 miljard euro gebruikt voor leningen die verband houden met leningen aan begunstigde lidstaten. Momenteel is er voor ongeveer 900 miljoen euro (212,5 miljoen euro plus de tegenwaarde van 585 miljoen Amerikaanse dollar in euro's ([1])) aan leningen aan bepaalde derde landen goedgekeurd. Het aldus gebruikte en gereserveerde totaalbedrag is ongeveer 3,776 miljard euro. Dit komt in de buurt van het niveau van 3,8 miljard euro waarbij de Commissie aan de Raad mededeling moet doen. Een aantal aanvragen voor Euratom-leningen, die elk het saldo van circa 224 miljoen euro kunnen overschrijden, zijn nog in behandeling. Elk van deze aanvragen wordt na goedbevinden afzonderlijk voor goedkeuring aan de Commissie voorgelegd. Om te voorkomen dat het maximumbedrag voor op te nemen leningen een beperking vormt, acht de Commissie het verstandig om de Raad op de hoogte te brengen en een verhoging van het maximumbedrag voor te stellen voordat het bedrag is bereikt waarvoor de mededelingsverplichting formeel geldt.

4. **Motivering van de verhoging van het maximumbedrag voor aangegane en verstrekte leningen**

Met de uitbreiding in 1994 van de werkingssfeer van het Euratom-leningsinstrument tot bepaalde derde landen heeft de Commissie een krachtig financieel middel in handen gekregen waarmee invloed op de nucleaire veiligheid ten oosten van de EU kan worden uitgeoefend. Uit de twee recente besluiten om leningen toe te kennen voor projecten in Bulgarije en Oekraïne blijkt dat Euratom-leningen kunnen worden gebruikt ter ondersteuning van het Gemeenschapsbeleid op dit gebied. Onze betrokkenheid bij deze projecten zorgt ervoor dat ze in overeenstemming met westerse veiligheidsnormen worden voltooid en dat soortgelijke acties in de toekomst gemakkelijker te realiseren zijn. In beide gevallen werden met het desbetreffende land afspraken over de veiligheid van oudere eenheden gemaakt.

De Commissie benadrukt dat zij de verhoging van het maximumbedrag voor Euratom-leningen steunt omdat hiermee, in synergie met andere financiële instrumenten zoals communautaire steun, een positieve bijdrage kan worden geleverd tot de uitvoering van het besluit van de Europese Raad van Keulen van juni 1999 over de nucleaire veiligheid in de kandidaat-lidstaten en in Oost-Europa. Hoewel de Groep Atoomvraagstukken van de Raad nog werkt aan een gedetailleerde beoordeling van de nucleaire veiligheid in de kandidaat-lidstaten, is nu al duidelijk dat forse investeringen nodig zijn om deze landen te laten voldoen aan hoge veiligheidsnormen die vergelijkbaar zijn met die in de EU.

([1]) Gebruikte wisselkoers (28.11.2000): EUR 1 = USD 0,85; USD 585 miljoen = EUR 688 miljoen.

Voorts zijn voor de ontmanteling van een aantal reactoren die niet kunnen worden gemoderniseerd en andere installaties grote investeringen nodig. Hiervoor is doorgaans, anders dan in de EU, geen kapitaal beschikbaar. Euratom-leningen zullen deze landen helpen bij het opzetten van ontmantelingsprogramma's.

5. **Conclusie**

Voorgesteld wordt om het maximumbedrag te verhogen van 4 miljard tot 6 miljard euro, waarbij de Commissie aan de Raad mededeling moet doen zodra er voor 5,5 miljard euro aan leningen is verstrekt. Door de verhoging van de genoemde bedragen kunnen reeds ingediende aanvragen voor Euratom-leningen verder beoordeeld en na goedbevinden ter beslissing aan de Commissie voorgelegd worden.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie,

Gelet op Besluit 77/270/Euratom van de Raad van 29 maart 1977 waarbij de Commissie wordt gemachtigd tot het aangaan van Euratom-leningen teneinde een bijdrage te leveren tot de financiering van kerncentrales [1], en met name op artikel 1,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In Besluit 77/271/Euratom van de Raad [2] is bepaald dat wanneer de totale waarde van de uitgevoerde transacties 3,8 miljard euro bereikt, de Commissie mededeling doet aan de Raad, die zich, op voorstel van de Commissie, zo spoedig mogelijk met eenparigheid van stemmen uitspreekt over de vaststelling van een nieuw bedrag.

(2) De totale waarde van de uitgevoerde transacties nadert het bedrag van 3,8 miljard euro waarin is voorzien bij Besluit 90/212/Euratom.

(3) Bij Besluit 94/179/Euratom is de werkingssfeer van het Euratom-leningsinstrument uitgebreid tot bepaalde landen van Midden- en Oost-Europa en van het Gemenebest van Onafhankelijke Staten en deze faciliteit wordt nog steeds zinvol geacht.

(4) In het licht van de opgedane ervaring is het dienstig het totaalbedrag van de leningen die de Commissie gemachtigd is namens de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie aan te gaan, met 2 miljard euro te verhogen.

(5) Besluit 77/271/Euratom moet daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd,

BESLUIT:

Enig artikel

Het enige artikel van Besluit 77/271/Euratom wordt vervangen door:

„*Enig artikel*

De in artikel 1 van Besluit 77/270/Euratom bedoelde leningen kunnen worden aangegaan voor een totaalbedrag van 6 miljard euro of de tegenwaarde daarvan.

Wanneer het bedrag van de verrichte transacties 5,5 miljard euro bereikt, doet de Commissie hiervan mededeling aan de Raad, die zich, op voorstel van de Commissie, zo spoedig mogelijk met eenparigheid van stemmen uitspreekt over de vaststelling van een nieuw bedrag."

---

[1] PB L 88 van 6.4.1977, blz. 9. Dit besluit is gewijzigd bij Besluit 94/179/Euratom (PB L 84 van 29.3.1994, blz. 41).

[2] PB L 88 van 6.4.1977, blz. 11. Dit besluit is laatstelijk gewijzigd bij Besluit 90/212/Euratom (PB L 112 van 3.5.1990, blz. 26).